

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

5 ΜΑΪΟΥ 2021

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΘΕΜΑ 1^ο

A1.

α. Λάθος “Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης αυτής ο επίτροπος είχε συζητήσεις με κρατικές αρχές και με μη κυβερνητικούς εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς”.

β. Λάθος “ Ο Επίτροπος είναι ιδιαίτερα ανήσυχος λόγω της αύξησης των ρατσιστικών και άλλων εγκλημάτων μίσους στην Ελλάδα, που έχουν στόχο κυρίως μετανάστες και συνιστούν σοβαρή απειλή για το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία”.

γ. Σωστό “Οι αρχές καλούνται να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν μέτρα για τη βελτίωση της ενσωμάτωσης των μεταναστών καθώς και διαπολιτισμικό διάλογο χρησιμοποιώντας επιτυχημένες υπάρχουσες δομές όπως το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών του Δήμου Αθηναίων”.

δ. Λάθος “ Τέλος, οι κρατικές αρχές καλούνται να προσεγγίσουν τα θύματα του ρατσισμού και άλλων εγκλημάτων μίσους και να ιδρύσουν συμβουλευτικά κέντρα κοντά στις περιοχές όπου κατοικούν και να τους παρέχουν επαρκή νομική βοήθεια, εάν χρειάζεται ,καθώς και υποστήριξη”.

ε. Λάθος “ Ωστόσο οι μονάδες αυτές θα πρέπει να επανδρωθούν κατάλληλα και το προσωπικό τους το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει άτομα που γνωρίζουν τις γλώσσες που μιλούν οι καταγγέλλοντες , θα πρέπει να εκπαιδεύεται συστηματικά και επαρκώς πάνω στα δικαιώματα του ανθρώπου και στη δράση κατά των διακρίσεων”.

A2.

Ο Επίτροπος προτείνει μέτρα, ώστε να αντιμετωπιστούν περιστατικά βίας, τα οποία προέρχονται από όργανα του νόμου. Συγκεκριμένα, πιστεύει πως πρέπει να ισχυροποιηθεί ο ρόλος της αστυνομίας, ώστε να συλλέγονται όλα τα κίνητρα εγκληματικών ενεργειών. Επίσης, οι αντιρατσιστικές δομές και η γραμμή επικοινωνίας είναι ανάγκη να αποτελούνται από εκπαιδευμένο και γλωσσομαθές προσωπικό και να έχουν διευρυμένη αρμοδιότητα, ώστε να καλυφθεί όλο το φάσμα της ρατσιστικής εγκληματικότητας. (65 λέξεις)

ΘΕΜΑ 2^ο

A3.

Το συγκεκριμένο κείμενο αποτελεί Έκθεση του Επιτρόπου του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα δικαιώματα του ανθρώπου, μετά από επίσκεψή του στην Ελλάδα. Πρόκειται, λοιπόν, για επίσημο έγγραφο που έχει σκοπό τη γνωστοποίηση της κατάστασης που επικρατεί στην Ελλάδα σχετικά με τις ρατσιστικές συμπεριφορές και τα εγκλήματα μίσους

γενικότερα. Επίσης, καταδεικνύει τις αδυναμίες που υπάρχουν στο τρόπο αντιμετώπισης του ρατσισμού και προτρέπει τις αρχές της Ελλάδας σε συγκεκριμένες αλλαγές.

Οπότε, ο συντάκτης της έκθεσης χρησιμοποιεί:

- Τρίτο πρόσωπο (ο Επίτροπος ανησυχεί, ο Επίτροπος προτρέπει) ώστε να εξασφαλιστεί η αντικειμενικότητα και αποστασιοποίηση.
- Το λεξιλόγιο είναι σοβαρό και λόγιο, εξασφαλίζοντας επισημότητα (εν προκειμένω, χαιρετίζει την υιοθέτηση, ρητορική που στιγματίζει). Το λεξιλόγιο γίνεται ειδικό προσδίδοντας την ιδιαίτερη και εξειδικευμένη ιδιότητα του συντάκτη (εκσυγχρονισμός εθνικής αντιρατσιστικής νομοθεσίας, διαπολιτισμικός διάλογος). Το λεξιλόγιο γίνεται φορτισμένο για να επισημανθεί η ανησυχία του επιτρόπου για τις αδυναμίες του ελληνικού συστήματος (είναι ιδιαίτερα ανήσυχος, λυπάται,, καλεί να καταδικάσουν σθεναρά και απερίφραστα).
- Ο επίκαιρος χαρακτήρας του κειμένου, καθώς αναφέρεται σε δομές και σύγχρονους θεσμούς (Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών του Δήμου Αθηναίων, 70 νεοσυσταθείσες αντιρατσιστικές μονάδες).
- Η χρήση υποτακτικής κάνει το ύφος προτρεπτικό (να καταδικάσουν, να υιοθετήσουν, να σχεδιάσουν).
- Άλλοι κειμενικοί δείκτες, που μπορούν να αξιοποιηθούν, είναι οι πληροφορίες της Έκθεσης που γίνονται γνωστές στην αρχή του κειμένου, η απαρίθμηση των ζητημάτων στα οποία αναφέρεται η Έκθεση, η λογική οργάνωση της Έκθεσης.

A4.

Η πρώτη περίοδος (Τα πολιτικά κόμματα..... των πολιτικών) συντάσσεται με ενεργητική σύνταξη. Ο συγγραφέας επιλέγει ενεργητική σύνταξη ώστε να δώσει έμφαση στο ρόλο που πρέπει να παίξουν τα υποκείμενα της περιόδου, δηλαδή τα πολιτικά κόμματα και η Βουλή, στην αντιμετώπιση της μισαλλοδοξίας. Επίσης εξασφαλίζει οικειότητα και αμεσότητα και μετάδοση της πληροφορίας. Με παθητική σύνταξη η περίοδος διαμορφώνεται ως εξής:

“Θα πρέπει να υιοθετηθούν μέτρα από τα πολιτικά κόμματα και τη Βουλή ειδικότερα, για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά και να κυρωθούν η μισαλλοδοξία και οι ομιλίες μίσους από την πλευρά των πολιτικών”.

Η δεύτερη περίοδος (Ωστόσο..... κατά των διακρίσεων) συντάσσεται με παθητική σύνταξη. Ο συγγραφέας εδώ θέλει να τονίσει την ενέργεια, δηλαδή την επάνδρωση των μονάδων, δεν τον απασχολεί το υποκείμενο. Τον ενδιαφέρει το αποτέλεσμα που είναι σημαντικότερο. Τονίζεται έτσι με αντικειμενικότητα, σοβαρότητα και επισημότητα η συγκεκριμένη ανάγκη. Με ενεργητική σύνταξη διαμορφώνεται η περίοδος ως εξής:

“Ωστόσο, οι μονάδες αυτές θα πρέπει να επανδρώσουν κατάλληλα και το προσωπικό τους, το οποίο θα πρέπει να εκπαιδεύει (το κράτος) συστηματικά και επαρκώς πάνω στα δικαιώματα του ανθρώπου και στη δράση κατά των διακρίσεων”.

A5.

- Αν και χαιρετίζει την υιοθέτηση νέων μέτρων = Αν και επιδοκιμάζει την υιοθέτηση νέων μέτρων.(αποδέχεται, ενστερνίζεται)
- Η ρητορική που στιγματίζει μετανάστες. = Τα λόγια που σπιλώνουν μετανάστες. (μεγαλοστομία, αμαυρώνει)
- Να τους παρέχουν επαρκή νομική βοήθεια. = Να τους παρέχουν πλήρη νομική βοήθεια (ολοκληρωμένη, σφαιρική)
- Να παρέχουν συστηματικά συνεχή εκπαίδευση. = Να παρέχουν συστηματικά αδιάλειπτη εκπαίδευση (διαρκή, αέναη).

ΘΕΜΑ 3ο

Επικοινωνιακό Πλαίσιο = ομιλία

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητοί καθηγητές ,γονείς και συμμαθητές ,
με αφορμή την εκδήλωση που πραγματοποιείται στο σχολείο μας με θέμα την αντιμετώπιση του ρατσισμού, θα ήθελα με αυτή την ομιλία να επισημάνω ότι η ουσιαστική αντιμετώπιση του ρατσισμού ξεκινάει κυρίως από την ευαισθητοποίηση των νέων. Επίσης θεωρώ πως ο θεσμός της εκπαίδευσης είναι ο καταλληλότερος, ώστε να καλλιεργηθεί και να μεταλαμπαδευτεί στους νέους ο σεβασμός στον άνθρωπο και τα δικαιώματά του.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

A ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ : γιατί θεωρείτε πως η ευαισθητοποίηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να επικεντρωθεί στους νέους;

- οι νέοι δεν έχουν ολοκληρώσει την προσωπικότητά τους, οπότε έχουν ανάγκη και μπορούν να υιοθετήσουν αρχές, όπως ο σεβασμός και αξίες, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- οι νέοι είναι δεκτικοί στη διαπαιδαγώγηση.
- οι νέοι δεν έχουν φθαρεί από μίσος και κακόβουλες σκέψεις, διατηρούν την αγνότητα και την καλοσύνη τους.
- οι νέοι είναι ανοιχτόμυαλοι και προσδευτικοί, ώστε να συνειδητοποιούν την αναγκαιότητα του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων .
- οι νέοι είναι αυτοί που θα δημιουργήσουν και θα διαμορφώσουν το μέλλον και θέλουμε ένα μέλλον που θα στηρίζεται στον ανθρωπισμό.

B ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ : Με ποιους τρόπους μπορεί να καλλιεργηθεί ο σεβασμός στον άνθρωπο και τα δικαιώματά του στο χώρο της εκπαίδευσης;

Η εκπαίδευση είναι η βάση της παιδείας, οπότε είναι ο καταλληλότερος θεσμός για να αναλάβει την ουσιαστική διαπαιδαγώγηση. Επιπροσθέτως αποτελεί χώρο κοινωνικοποίησης των νέων.

- αποδοχή διαφορετικότητας μέσω του αθλητικού παιχνιδιού ή πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- καλλιέργεια συνεργασίας και ομαδικότητας με ομάδες εργασιών.
- καλλιέργεια διαλόγου, ως του κυριότερου μέσου επίλυσης προβλημάτων.
- δημοκρατικές διαδικασίες στη σχολική ζωή και την εκπαιδευτική κοινότητα.
- ενασχόληση με την τέχνη, η οποία εξευγενίζει τον άνθρωπο, μέσα από συναυλίες θεατρικές ομάδες, προβολή κινηματογραφικών ταινιών.
- συμμετοχή σε ανθρωπιστικές δράσεις, δράσεις εθελοντισμού, όπως συσσίτια περιβαλλοντικές δράσεις, φιλανθρωπία.
- διοργάνωση ημερίδων, εκδηλώσεων, με παράλληλη πρόσκληση για συμμετοχή πνευματικών ανθρώπων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η έξαρση ρατσιστικών συμπεριφορών, η γενικότερη κατάρρευση των ανθρωπιστικών προτύπων και η εμφάνιση προβλημάτων κοινωνικής παθογένειας επιβάλλουν την αλλαγή νοοτροπίας, επιβάλλουν τη στροφή του ατόμου και κυρίως του νέου, προς τον άνθρωπο. Η στροφή αυτή οφείλει να χαρακτηρίζεται από αλτρουισμό και ανιδιοτέλεια. Ο θεσμός της εκπαίδευσης είναι αυτός που μπορεί να πετύχει σφαιρικά, ουσιαστικά και ολοκληρωμένα την επικράτηση του σεβασμού στον άνθρωπο και τα αναφαίρετα δικαιώματά του.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΘΕΜΑ 1ο

B1.

Το θέμα του ποιήματος είναι ο «άνεμος». Όχι όμως ως φυσικό φαινόμενο, άλλα μεταφορικά, ο «άνεμος» της ανθρωπιάς, ο «άνεμος» που θα σαρώσει την ανισότητα, τον πόλεμο και το θάνατο. Ο «άνεμος» που θα ενώσει τους ανθρώπους, που θα φέρει χαρά, αισιοδοξία και το κυριότερο, θα γιατρέψει τις πληγές. Οι άνθρωποι βιώνουν καθημερινά την αδικία, την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους, έχουν αλλοτριωθεί και είναι μόνοι, στρέφονται ο ένας εναντίον του άλλου. Αυτά είναι αταίριαστα με την ανθρώπινη φύση, ο άνθρωπος είναι προορισμένος να μεγαλουργεί και να εξελίσσεται με μοναδική του έγνοια τον ανθρωποκεντρισμό. (93 λέξεις).

B2.

Το ποιητικό υποκείμενο διακατέχεται από αισθήματα αισιοδοξίας και χαράς. Βλέπει τον «άνεμο» της αλλαγής και της κάθαρσης, τον «άνεμο» που θα βελτιώσει τον κόσμο και κατ' επέκταση τη ζωή του ανθρώπου. Προδίδεται η άρνηση, η απέχθεια του ποιητικού υποκειμένου για όλα αυτά τα προβλήματα που εξαθλιώνουν την ανθρώπινη ζωή, για όλα αυτά τα «τείχη» που έχουν υψωθεί και ματώνουν τον κόσμο. Πιστεύει πως η λύτρωση είναι κοντά, «ακούστε» μας παροτρύνει. Με αυτό τον τρόπο μεταφέρει στον αναγνώστη τα ίδια συναισθήματα. Ελπίζουμε, περιμένουμε τη λύτρωση. Προσπαθούμε να ακούσουμε τον «άνεμο» που έρχεται «μεγάλος και πελώριος». Τώρα μπορούμε να αναθαρρύνουμε, να νιώσουμε περισσότερο άνθρωποι. Αισθήματα λαχτάρας, αναμονής και αισιοδοξίας γεννιούνται στις ψυχές μας, αλλά και οργής και αγανάκτησης, γιατί επιτρέψαμε να δημιουργηθούν «τείχη».

ΘΕΜΑ 2ο

B3.

Το ποίημα ανήκει στη νεωτερική ποίηση. Αυτό αποδεικνύεται από τους εξής κειμενικούς δείκτες:

- δεν υπάρχει ομοιοκαταληξία
- δεν υπάρχει σταθερός αριθμός συλλαβών σε κάθε στίχο
- δεν υπάρχει μέτρο
- έχει πεζολογικό ύφος
- ο τίτλος δεν δηλώνει το περιεχόμενο του ποιήματος
- γίνεται χρήση συμβόλων ,όπως ο άνεμος.

B4.

Στον 3^ο στίχο αναφέρεται τρεις φορές το επίθετο «χαρούμενος», δίνοντας το στίγμα του « ανέμου». Ο «άνεμος» δε θα είναι καταστροφικός, αλλά θα φέρει τη χαρά που έχει τόσο ανάγκη ο άνθρωπος. Με τον ίδιο τρόπο επαναλαμβάνεται το ρήμα «ρίχνει» στον 4ο, 5ο και 6ο στίχο. Επισημαίνει το πόσο ανατρεπτικός θα είναι αυτός ο «άνεμος». Θα φυσήσει ενάντια στην απομόνωση, το μίσος και το θάνατο. Η επανάληψη ως σχήμα λόγου είναι εμφατική και δημιουργεί ένταση στο κείμενο επιτονίζοντας τα νοήματα.

B5.

Ο τίτλος του ποιήματος «στις γειτονίες του κόσμου», επαληθεύεται, επαναλαμβάνεται στον τελευταίο στίχο του αποσπάσματος με την προσθήκη του προσδιορισμού «ματωμένες» στο «γειτονίες». Το ποιητικό υποκείμενο παρουσιάζει τον κόσμο μας, τις γειτονίες, που αποτελούν τη σύγχρονη πραγματικότητα που βιώνεται από τον άνθρωπο. Μία πραγματικότητα που δεν συνάδει με την ιερότητα της ανθρώπινης φύσης, για αυτό έχουμε ανάγκη τον «άνεμο» της ανθρωπιάς που θα φυσήσει κυρίως στις «ματωμένες γειτονίες του κόσμου» διώχνοντας τον πόνο και τη δυστυχία που τις «ματώνουν».

ΘΕΜΑ 3ο

Οι σύγχρονες γειτονίες πλήττονται καθημερινά από προβλήματα, τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας, όπως έχουμε συνηθίσει να τα ονομάζουμε. Η βία, η εγκληματικότητα, η φτώχεια είναι φαινόμενα που δεν αρμόζουν στο σύγχρονο πολιτισμένο κόσμο μας. Άνθρωποι που στρέφονται ο ένας εναντίον του άλλου, παιδιά που πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης, ηλικιωμένοι που εγκαταλείπονται, μοναξιά στους πολύβουους δρόμους των μεγάλων και όμορφων πόλεων μας. Νέοι που δεν πηγαίνουν ποτέ σχολείο, που δεν χαίρονται την ξεγνοιασιά της ηλικίας τους. Ρατσισμός και απόρριψη ανθρώπων, που από τύχη ή ατυχία, βρίσκονται στη δυσμενή θέση του πρόσφυγα, του μετανάστη, του ανάπηρου, του ναρκομανή. Η αξία του ανθρώπου χάνεται, ευτελίζεται στο βωμό του κέρδους.

Θεωρώ, δυστυχώς, πως είναι μία πραγματικότητα που δύσκολα μπορεί να βελτιωθεί, τόσο μάλλον να αλλάξει. Όσο υπάρχουν τα συμφέροντα, πολιτικά, οικονομικά, ατομικά, τόσο θα υπάρχει και η αδικία. Όσο θεωρούν οι άνθρωποι ότι ο στόχος είναι το κέρδος, δεν πρόκειται να αλλάξει ο κόσμος μας. Ζούμε στην εποχή των συγκεχυμένων μέσων και σκοπών. Σκοπός όλων είναι ο άνθρωπος, μέσο, οτιδήποτε μπορεί να κάνει τη ζωή του καλύτερη. Όταν ο άνθρωπος γίνεται το μέσο, «οι γειτονίες μας δεν θα πάψουν να ματώνουν». Αποδεκτή αλήθεια, ωστόσο, αποτελεί το γεγονός ότι ο σύγχρονος άνθρωπος είναι πολύ απασχολημένος με τον εαυτό του, ώστε να ενδιαφερθεί για τους γείτονές του!!! (200 λέξεις)